

# Jaderné palivo do Dukovan bude od příštího roku dodávat americký Westinghouse.

## Bezpečnost to prý neohrozí

- CZ24 News | 30. března 2023

**ČESKO: Jaderné palivo do Dukovan bude od roku 2024 dodávat americká společnost Westinghouse. Dosud se v dukovanské elektrárně používalo palivo od ruské firmy TVEL, která spadá do ruského státního holdingu Rosatom. Ruský dodavatel zásobuje Dukovany téměř 40 let, od začátku provozu elektrárny. Po vypuknutí války na Ukrajině se však provozovatel elektrárny, polostátní ČEZ, rozhodl dodavatele z bezpečnostních důvodů nahradit. ČTK to dnes sdělil mluvčí ČEZ Ladislav Kříž. Finanční podmínky kontraktu ČEZ neuvedl. Délka kontraktu bude podle firmy záviset na počtu výměn paliva, minimální doba je sedm let. Objem zakázky na palivo z USA pro Jadernou elektrárnu Dukovany bude podle ČEZ v jednotkách miliard.**

Westinghouse bude společně s francouzskou firmou Framatome dodávat od příštího roku jaderné palivo i do elektrárny v Temelíně. Premiér Petr Fiala (ODS) po jednání vlády v Jeseníku řekl, že pro Česko je strategickým zájmem zbavit se závislosti na dodávkách z Ruska. Ohledně paliva nelze postupovat z měsíce na měsíc či z roku na rok, uvedl. "Děláme kroky, abychom v Temelíně a Dukovanech na ruském palivu závislí nebyli, současně máme dostatečné zásoby, abychom mohli přechod uskutečnit," uvedl. Strategické zadání je, aby dodavateli i dalších surovin byly bezpečné země, dodal.

Smlouva s TVEL podle Kříže skončila. V minulosti byla sice uzavřena až do konce provozu současných bloků elektrárny, průběžně však musela být prodlužována formou dodatků ke smlouvě – což se nyní nestalo a kontrakt tak vypršel. Dosud se hovořilo o tom, že neexistuje žádná alternativa, kdo by mohl ruské palivo pro dukovanský typ reaktorů nahradit. Podle ČEZ však Westinghouse v poslední době urychlil vývoj a je při vyloučení ruské společnosti TVEL jedinou firmou, která je nyní schopna palivové soubory pro Dukovany dodat.

"Zajištění západního dodavatele palivových souborů pro Dukovany je významným krokem nejen pro českou energetiku, ale i celou Českou republiku. Dochází k dalšímu výraznému posílení energetické bezpečnosti," řekl předseda představenstva a generální ředitel skupiny ČEZ Daniel Beneš.

Westinghouse bude palivo pro Dukovany vyrábět ve svém závodě ve Švédsku. Používat přitom bude podobný typ paliva, jaké vyvinul pro jaderné elektrárny na Ukrajině. Lišit se ovšem bude v některých technických detailech.

"Vážíme si spolupráce se společností ČEZ a jsme i nadále plně odhodláni podporovat její politiku diverzifikace dodávek. Jsme hrdí na to, že jsme první západní společností, která má k dispozici ověřené palivové soubory pro tento typ bloků," uvedl prezident Westinghouse Nuclear Fuel Tarik Choho. Dodávky by měly začít od začátku příštího roku.

V současné době má dukovanská elektrárna podle ČEZ ve skladech zásobu paliva na přibližně tři roky provozu. Rezervu chce udržovat i po podpisu nového kontraktu. "Díky zvýšení počtu možných dodavatelů posilujeme naši nezávislost i jistotu dalšího provozu našich jaderných zdrojů," podotkl člen představenstva a ředitel divize jaderná energetika Bohdan Zronek.

Předsedkyně Státního úřadu pro jadernou bezpečnost Dana Drábová dnes kompatibilitu amerického paliva s bloky Dukovan, které jsou ještě sovětské výroby, komentovat nechtěla. Úřad podle ní bude posuzovat podklady, které mu ČEZ předloží v rámci licenčního řízení.

Loni v květnu k otázce výměny dodavatele v Dukovanech uvedla, že TVEL vyrábí palivo vynikajících parametrů a ČEZ se tak bude muset smířit s tím, že palivo od nového dodavatele nebude takzvané optimalizované na výkon tak, jako tomu bylo u dosavadního dodavatele. Ve stejné situaci jsou elektrárny ve Finsku, na Slovensku, v Maďarsku i na Ukrajině, řekla tehdy Drábová, která však proti ruské invazi aktivně vystupuje.

Nového dodavatele paliva hledal ČEZ už loni i pro temelínskou jadernou elektrárnu. Vybrán byl rovněž Westinghouse společně s francouzskou Framatome. Stejně jako v případě Dukovan nahradí noví dodavatelé v Temelíně od příštího roku ruskou TVEL.

Westinghouse je rovněž jedním z uchazečů o stavbu nového jaderného bloku v Dukovanech. Ten by měl být dokončen v roce 2036. Dalšími zájemci o stavbu jsou francouzská společnost EDF a jihokorejská firma KHNP. ČEZ v současnosti vyhodnocuje jejich nabídky.

## **Dodávky paliva z USA pro elektrárnu Dukovany budou stát jednotky miliard**

Objem zakázky na dodávky paliva z USA pro Jadernou elektrárnu Dukovany bude v jednotkách miliard. ČTK to dnes sdělil člen představenstva a ředitel divize jaderná energetika v energetické firmě ČEZ Bohdan Zronek. Palivo od americké společnosti Westinghouse je podle něj kompatibilní s dříve používaným z Ruska. ČEZ se rozhodl dodavatele paliva vyměnit z bezpečnostních důvodů po loňském napadení Ukrajiny Ruskem. Dosud užívané palivo bylo od firmy TVEL, spadající do ruského státního holdingu Rosatom.

Westinghouse má jaderné palivo dodávat do Dukovan od začátku příštího roku. Délka kontraktu bude podle ČEZ záviset na počtu výměn paliva, minimální doba je ale sedm let. "Řádově jsou to jednotky miliard korun," uvedl Zronek k objemu zakázky. Konkrétnější být podle něj firma nemůže.

Nové palivo se od předchozího ruského nebude podle Zronka výrazně lišit. "Palivo od Westinghouse je kompatibilní s ruským palivem. Liší se jen v některých technických detailech, jako je například konstrukce distančních mřížek," doplnil.

Palivo je ve formě kazet, jejichž základ tvoří radioaktivní kov uran. "V každém ze čtyř dukovanských bloků je 349 palivových kazet, což představuje 47 tun uranu. Nyní zhruba jednou za rok měníme jednu pětinu za čerstvé, aktuálně ale přecházíme na delší šestnáctiměsíční palivový cyklus," sdělil Zronek. Přechod na delší cyklus výměn paliva v elektrárně je podle něj v kontraktu s firmou Westinghouse zohledněn.

Americké palivo ještě musí posoudit Státní úřad pro jadernou bezpečnost. "Tyto aktivity už jsme zahájili a směřujeme k předpokládanému termínu zavezení," doplnil Zronek.

## **Jaderný vědec: Bezpečnost provozu Dukovan změna paliva neohrozí**

Bezpečnost provozu jaderné elektrárny v Dukovanech není v souvislosti s budoucí výměnou dodavatele jaderného paliva, kdy místo ruské společnosti TVEL bude palivo dodávat americký Westinghouse, ohrožena. ČTK to dnes řekl jaderný vědec Radek Škoda. Podle něj je sice ruské palivo

pro Dukovany lepší, ale i americké označil za bezpečné a otestované. Počítá ovšem s tím, že se zvýší náklady na provoz.

Polostátní energetická společnost ČEZ dnes oznámila, že uzavřela smlouvu na dodávky jaderného paliva pro Dukovany s americkou společností Westinghouse. Dosud se v dukovanské elektrárně používalo palivo od ruské firmy TVEL, která spadá do ruského státního holdingu Rosatom. Ruský dodavatel zásobuje Dukovany téměř 40 let, od začátku provozu elektrárny. Po vypuknutí války na Ukrajině se však ČEZ rozhodl dodavatele z bezpečnostních důvodů nahradit. Dodávky začnou od příštího roku. Délka kontraktu bude podle firmy záviset na počtu výměn paliva, minimální doba je sedm let.

Výměnu dodavatele Škoda vnímá především jako snížení závislosti na Rusku. Připustil, že to bude patrně za cenu vyšších nákladů a mírně horších parametrů paliva. Bezpečnost provozu to však podle něj neohrozí. "Ruské palivo je provozně lepší než americké, ale i americké je velmi bezpečné a ozkoušené," podotkl. Zároveň připomněl, že v současnosti se v Česku i v zahraničí provádějí výpočty a studie, které bezpečnost zaručí.

Americké palivo by podle Škody mělo být s reaktory, které jsou ještě sovětské výroby, kompatibilní. Upozornil, že v minulosti už bylo používáno v podobných reaktorech a nebyl to problém.

Český fyzik se neobává ani případné poruchovosti, kterou v minulosti trpěla další česká jaderná elektrárna v Temelíně v době, kdy tam dodával palivo právě Westinghouse. "Oproti Temelínu v Dukovanech nehrozí prohýbání kazet, neboť toto palivo vver440 je oproti vver1000 výrazně bytelnější," řekl.

ČEZ má v současnosti ve svých dukovanských zásobách palivo pro zhruba tři roky provozu. V budoucnu tak může nastat situace, kdy bude míchat ruské a americké palivo. Podle Škody to je možné, výzvou ovšem mohou být výpočty takzvané směsné zóny, kdy ruský a ani americký výrobce nechce sdílet s konkurencí data.

"Tomu se dá vyhnout, že na počátku například tři bloky použijí ryze ruské palivo a jeden blok americký, až se postupně přejde na všechny čtyři bloky ryze americké," dodal expert.

Westinghouse bude palivo pro Dukovany vyrábět ve svém závodě ve Švédsku. Používat přitom bude podobný typ paliva, jaké vyvinul pro jaderné elektrárny na Ukrajině. Lišit se ovšem bude v některých technických detailech.

Westinghouse bude společně s francouzskou firmou Framatome dodávat od příštího roku jaderné palivo i do elektrárny v Temelíně.

ZDROJ: ČTK